

NICHITA
DANILOV

Ambasadorul
invizibil

roman în şase tablouri

POLIROM
2018

Cuprins

Cartea întâia: Androginii

Anghilele.....	11
Sfârșitul androginilor.....	26

Cartea a doua: Ambasadorul invizibil

Ambasadorul invizibil	127
Alexei.....	151
O zi din viața lui Vladimir Ilici.	
Blestemul Casei Romanovilor	181

Cartea a treia: Sosiile

La președinție. Letinski & Kuzin	233
--	-----

Mi l-am închipuit pe consilier ducându-și palma dreaptă spre bărbie, privind în gol...

„Și măcar dacă discursurile astea ar folosi la ceva. Președintele nu are nevoie de ele. În funcție de moment și de auditoriu, el își improvizează spiciul; transmite mesajul pe care îl are de transmis, în cuvinte foarte simple. Și, pot să spun, are succes. Publicul îl aplaudă. Delegații străini sunt impresionați de simplitatea și eleganța discursului prezidențial... La câte o recepție, unii vin și îl întreabă: «Discursurile le scrieți dumneavoastră sau apelați la ajutorul unui consilier prezidențial?». Caut să mă fac mic și să dispar în vreun ungher. Dar Letinski, dacă sunt prin apropiere, mă pune sub reflector, zicând: «Iată, priviți, aici, în dreapta dumneavoastră, se află autorul discursurilor prezidențiale. Numele lui e Kuzin... Kuky Kuzin... Un consilier model...».

Îți dai seama cum mă simt?! Măcar dacă aș avea un nume mai de soi, dar așa, Kuky Kuzin! N-auzi cum sună?! Kuky, ce-i aia Kuky?! Kuky Kuzin, ce fel de nume-i ăsta? Nu-i nici de bărbat, nu-i nici de femeie, ci mai degrabă de pasăre. Pasărea Kuky Kuzin. Ei, da, așa mai merge. Dar te vei întreba, desigur, ce fel de pasăre sunt eu? Nu e greu să răspunzi: o pasăre cu chip de om care stă la birou și scrie discursuri prezidențiale. Din când în când pasărea aceasta lasă pixul jos și începe să țipe. Țipă și țipătul ei se înfundă în pereți. Cum stau așa și meditez, îmi vine să-mi înfig gheara în gât, dar mi-e frică să nu curgă de acolo în loc de sânge propoziții și fraze golite de orice sens... Președintele mă strigă, mă prezintă amabil oaspeților, vorbind despre mine în termeni foarte elevați... Asistența nu simte ironia, eu însă o simt. O simt și-mi vine să intru sub covor de rușine. Și atunci președintele, văzând că mă fâstăcesc, se apropie și îmi toarnă un pahar de

vin... «De ce te pierzi atât de repede cu firea, dragă Kuzin?», îmi spune. «Fii și tu mai gros de obraz... Prea multă sensibilitate strică...» Așa îmi vorbește președintele, servindu-mi când una caldă, când una rece.

Letinski e un om destins. Uns cu toate ali-fiile. Se supără greu, dar se supără. Îmi tolerează multe, foarte multe gafe. De fiecare dată când intru la el, mă uit dacă e bine sau e prost dispus. Când e supărat, președintele nu se uită la interlocutor. Acesta se așază pe scaun, iar președintele se face că-i foarte ocupat și se uită pe foaia de hârtie pe care o are pe birou. E o foaie albă pe care nu stă nici un semn. Te uiți la președinte și îți dai seama că, pentru el, foaia nu e chiar albă. Ci pe foaie e scris ceva. Președintele stă în fața ta atent, citind rândurile albe. După ce parcurge foaia, de sus în jos și de jos în sus, fața i se destinde într-un zâmbet larg. «A, tu ești, dragă Kuzin?», exclamă. «Eu sunt», zic. «Citește-mi, te rog, ce scrie aici.» Iau foaia, o întorc pe față și pe dos și, în cele din urmă, îndrăznesc să-i spun: «Nu văd scris nimic...». «Te-aș ruga să te mai uiți încă o dată...» Mă uit și nu văd nimic. «Poate că-i scris cu cerneală simpatică. Dacă am avea un pahar de lapte, scrisul s-ar înnegri.» «N-avem noi nevoie de nici un pahar de lapte ca să vedem ce-i scris acolo», zice președintele. Și adaugă: «Foaia aceasta seamănă cu mintea ta, dragă Kuzin. Acolo totu-i alb, totu-i otova. La tine-i totu-i negru. Te uiți și nu vezi nimic. Eu însă văd. Ghicesc totul, chiar dacă tu te ascunzi...». «Dar», îi spun eu, Excelență, mintea mea nu e chiar goală... Dacă ar fi goală, cum aș putea să vă scriu discursurile?» Iar el: «Păi, tocmai, discursurile tale izvoresc din gol. Nu găsești nimic viu în ele. Doar pulbere, doar praf, uneori nici atât. În rest un

gol istoric... Caută și tu să te mai debarasezi de șabloane. Gândește omenește și scrie la fel. Ei, dar dacă vrei neapărat lapte, uite un pahar». Astfel de discursuri îmi ține președintele când e supărat, cum să spun, așa, mai moderat. Când se supără însă mai tare, nu privește spre foaia de hârtie, ci se uită la perete. Stai o oră lângă el, iar el nu-și întoarce privirea de acolo. Te trec toate sudorile. Și la sfârșit, când dai să pleci, președintele te fixează cu ochii și te întreabă: «Dar încotro te grăbești așa, Kuzin? De când atâta grabă?!». Încerc să mă fofilez, dar președintele e ager ca un vultur care vede în curte o găină. «Am crezut că sunteți ocupat», îngân. Și președintele: «Ai observat tu asta? Nu ai văzut că mă uitam într-un punct fix de pe perete?!». «Am observat», murmur... «Dar...» «Dar ce?», zice președintele... «Dacă ai observat, n-ai tras nici o concluzie?!» «Sigur că am tras...» «Un om care privește preț de un sfert de oră sau o oră un punct fix pe perete e ocupat?» «Am crezut că meditați...» «Chiar meditam», adăugă el. «Și știi la ce? Mă uitam într-un punct fix și vedeam o muscă acolo. Și musca aceea erai tu, dragă Kuzin... Mă gândeam să-mi scot pantoful și s-o strivesc de perete... Dar nu l-am scos și știi de ce?» «De ce?», întrebam prost. «Pentru că nu merită efortul», făcea președintele, după care, schimbându-și vocea, suiera printre dinți: «Hai, marș de aici, până nu te altoiesc...». Îmi vâram coada între picioare, strângeam dosarele și ieșeam... În fine, zise consilierul, mai discutăm noi. La 9 și un sfert ai zis?!“

„La 9 și un sfert...”

„Te aștept...”

...M-am uitat la ceas. Deja se făcuse 8.30. Până la 9 mi-am aranjat hârtiile pe birou. Mi-am băut restul de ceai amar și am citit presa în

diagonală, fiind interesat mai mult de titluri decât de conținut. La 9 m-am urcat în mașina misiunii și am dat semnalul de plecare. „Unde mergem?“, m-a întrebat noul șofer al ambasadei. „Cum unde?! La Kuky Kuzin.“ „Cine-i Kuky Kuzin?“ „Unul din consilierii prezidențiali...“ „Aha“, făcu șoferul, „prin urmare, mergem la președinție...“ „La președinție“, am zis...

IV

...La 9 și un sfert eram în fața impunătoarei clădiri a președinției. În fața, un șirag de trepte. Urcai și te simțeai copleșit, ca și cum te-ai fi aflat nu în fața unui imobil din sticlă și beton, ci în fața unei piramide. Am deschis portiera, am luat mapa și am urcat vioi scările. Mi-am prezentat legitimația și am fost îndrumat de la poartă să urc până la etajul zece. Întotdeauna când vii într-o vizită la președinție trebuie să fii fresh. Chiar dacă îți scârțâie încheieturile, trebuie să mergi ca și cum nu ai simți pe umeri greutatea adunată în ani lungi de dezmăț. Adoptasem o atitudine oficială. Chiar dacă eram ușor mahmur, păream sigur pe mine, grăbit să ajung la o țintă clară. În timp ce urcam scările, gândurile îmi zburau aiurea. Mi-l închipuiam pe consilierul Kuky Kuzin cocoțat în chip de pasăre pe umerii președintelui Letinski. Președintele stătea demn pe scaunul său prezidențial, în timp ce Kuky Kuzin își curăța cu grijă penele și cârâia... Brusc, se auzi o rafală de vânt, ferestrele se deschiseră și pasărea Kuky Kuzin zbură afară, în furtună. De afară se auzeau tunete și fulgere și copaci gemând în bătaia vântului. Președintele stătea calm la locul său, răsfoind niște hârtii

oficiale. Altul s-ar fi ridicat de pe scaun și ar fi închis geamurile sau s-ar fi îngrijorat de soarta păsării care dispăruse în ploaie și s-ar fi deplasat la fereastră, încercând să deslușească locul unde s-a pitit aceasta. Parcă ghicindu-mi frământarea, președintele Letinski își ridică pentru o clipă fața din hârtii și spuse: „Nu te teme, nu se rătăcește... Curând va fi aici. S-a dus să se aerisească și ea, adică el, un pic...”. Într-adevăr, președintele avusese dreptate: curând se auzi un fâlfâit de aripi, n-am avut timp nici măcar să mă dumiresc, că geamurile se închiseră ca de la sine, iar pasărea Kuky Kuzin se întoarse fericită pe umărul prezidențial... „Ai văzut că am avut dreptate”, zise președintele, „face mult zgomot când se duce să se ușureze și atunci începe brusc furtuna, dar întotdeauna se întoarce înapoi, ca și cum ar fi scăpat de o povară grea... Uneori însă, din indolență sau, poate, din răzbunare, se găinățează pe umărul meu... Te întrebi, desigur, de ce îi suport toate hachițele, de ce nu-i fac vânt odată din președinție sau de ce nu-i succesc pur și simplu gâtul?! Motivul e unul singur: m-am obișnuit cu ea, adică, de fapt, cu el, mai bine zis, cu mine.”

A fost ca un vis, ca o străfulgerare. Am avut această nălucire în timp ce urcam scările. Poate că ar fi trebuit să mă concentrez la discuția pe care urma s-o am cu consilierul. Să ating anumite subiecte, să ocolesc altele. Cum se întâmplă la astfel de întâlniri protocolare. Mi-am zis însă că nu are nici un rost să-mi bat capul cu felul cum va decurge dialogul și să las totul la voia întâmplării. Nu aveam să-i transmit nimic special și nici din partea lui nu mă așteptam la un mesaj pe care să-l transmit celor din țară. Consideram întâlnirea cu consilierul Kuzin drept una amicală. Venisem, în fond, să-mi iau rămas-bun de

la un om pe care, chiar dacă îl cunoscusem în treacăt, îl consideram prieten. Așa că puteam să-mi imaginez ce vreau.

V

Mi-am prezentat legitimația la poartă și am fost îndrumat să urc până la etajul nu zece, cum îmi spusese consilierul, ci doisprezece.

„La ce cameră?”

„O mie două sute șaisprezece... Cotiți la dreapta, iar ușa e pe stânga...”

În ciuda indicațiilor destul de alambicate, am nimerit relativ ușor biroul consilierului prezidențial Kuky Kuzin. Am ciocănit de trei ori cu degetul arătător în tocul ușii și am rămas în așteptare.

Protocolul era să nu bați nici prea încet, dar nici prea tare. Dacă erai așteptat, consilierul îți va fi auzit pașii. Nu avea să vină imediat în întâmpinarea ta, tocmai ca să nu știrbească nici cu un grad din demnitatea rangului. Dar Kuky Kuzin era un altfel de consilier. Lui nu-i plăceau regulile. Din simplul motiv că, dacă ar fi încercat să le respecte, s-ar fi încurcat în ele.

„Da, am auzit.” Atât. Apoi tăcere. Am mai bătut o dată în ușă. Ceva mai apăsător și am auzit același glas, intonând tot „da”. În fine, după ce mi-am aranjat ținuta, am apăsător pe clanță și-am intrat... În capătul unui birou îngust, cu spatele la geam, stătea Kuky Kuzin. Cap mare, față rotundă, ochi ușor apatici, zâmbetul așijderea. Consilierul părea ușor stingherit de prezența mea. Probabil nu-i plăcea să primească vizite în bârlogul lui. Sau poate considera biroul prea modest pentru funcția pe care o avea.